

[Hilmar Baunsgaard.]

formidle det bredere samarbejde, som er nødvendigt for, at operationen skal kunne lykkes. Det radikale venstre mener ikke, at regeringen har levet op til det ansvar ved fremsættelsen af selv nok så gode forslag, såfremt den ikke også har prøvet at tilvejebringe forudsætningerne for, at forslagene kan gennemføres.

Derfor henstillede vi til regeringen, forinden den forelagde sine forslag tirsdag eftermiddag, at den optog forhandlinger med andre partier i folketinget med henblik på at opnå bredere parlamentarisk samarbejde om opgaven, og at den søgte sådanne forhandlinger gennemført, inden den fremsatte sine forslag.

Regeringen lyttede ikke til de råd, vi således i uger og måneder har fremsat netop om samarbejdsproblemerne i relation til den økonomiske politik og overenskomstproblemerne, og derfor har vi nu de stærke modsætninger i folketinget. Regeringen hævder, at den har ikke kunnet optræde anderledes. Jeg er ikke enig i dette. Tværtimod mener jeg, man har valgt en fremgangsmåde, som man ikke bør være uvidende om vil vanskeliggøre gennemførelsen af den økonomiske politik, regeringen selv anser for nødvendig, og hvis hovedsigte vi fra radikal side er enig i.

Regeringen skabte med sin fremgangsmåde grundlag for den opfattelse hos arbejdsmarkedets parter, at man ville lade forhandlingerne løbe efter gældende regler. Sådan måtte det opfattes, og sådan blev det opfattet. Efter at have siddet passiv kommer regeringen nu, lige i det øjeblik forhandlingerne skal begynde, og siger: „I får alligevel ikke lov til at forhandle.“ En regering har pligt til at søge den nødvendige økonomiske politik gennemført. Det betyder imidlertid, at man også har pligt til at tilrettelægge arbejdsgangen, så der gives en chance for denne politik.

Derudover har enhver regering pligt til at tilstræbe at undgå uro i befolkningen. Jeg må sige, at jeg forstår for så vidt godt, statsministeren ikke kan lide, at andre partier siger, han med dette har lavet et valgoplæg, men jeg må nok sige, at når man ser på denne fremgangsmåde, så har man ikke nogen berettiget grund til at føle sig forurettet over, at andre opfatter det sådan. Det

er, som om regeringen ikke vil forstå, hvor urimeligt det føles, at selve landets regering ikke vil lade parterne så meget som forsøge på en forhandling. De vil ikke love at blive færdige inden nytår, siger man. Nej, men hvis det var, hvad regeringen ønskede, hvorfor sagde den så ikke til i tide? Hvorfor tog regeringen ikke forhandlinger op dér, hvor den selv var arbejdsgiver, over for de offentligt ansatte? Havde regeringen gjort sådan, så havde den med større ret kunnet gribe ind nu. Vi ved af erfaring, at skal en økonomisk politik lykkes, så forudsætter det bl. a., at den ikke direkte modarbejdes af arbejdsmarkedet. Opgaven må derfor være, at man søger at opnå et godt forhold til dem, der skal være med til at trække den økonomiske vogn. Det gælder både parterne på arbejdsmarkedet, og det gælder selvfølgelig også partierne i folketinget.

Jeg ved ikke, hvad årsagen er til, at regeringen ikke søgte denne kontakt med arbejdsmarkedet, og hvad årsagen er til, at de lønmodtagerorganisationer, man nu stiller så store krav til, ikke kunne orienteres, før end forslagene blev fremlagt næsten i samme time. Vi ved nu, at landbrugets organisationer blev orienteret noget før. Hvorfor denne forskelsbehandling? Jeg tror, man må kunne se, hvor svært man har gjort det at tilvejebringe grundlaget for en positiv modtagelse.

Nu vel, jeg har måttet sige alt dette for at gøre det klart, at regeringen ikke har vist det nødvendige hensyn, heller ikke til de partier her i folketinget, som skulle bære ansvaret for en helhedsløsning.

Må jeg minde om, at vi en gang tidligere hår stået i en situation, der minder — i forholdet til arbejdsmarkedet — om den nuværende. Det var i 1963, hvor vi gennemførte en helhedsløsning. Også dengang vidste vi, at parterne lå meget langt fra hinanden. Vi gav dem chancen for at forhandle, og først da forligsmanden et stykke ind i det nye år måtte opgive at mægle, greb vi ind. Først førte vi derefter forhandlinger med arbejdsmarkedets parter, så med de to oppositionspartier, hvoraf venstre var det ene, inden vi en uge senere fremlagde forslagene. Dengang var vi en flertalsregering, men hverken arbejdsmarkedets parter eller oppositionen blev forsømt af den grund.

Jeg går ud fra, at regeringen mener det